

# Strategi for udvikling af idrætsfaciliteter i Randers Kommune





## Indledning

Idrætsfaciliteterne udgør en del af grundlaget for sunde, glade og aktive borgere, hvorfor det er vigtigt at idrætsfaciliteter prioriteres højt på den kommunalpolitiske dagsorden. Denne strategi skal derfor, med udgangspunkt i fem indsatsområder, bidrage til at sikre en hensigtsmæssig planlægning og forvaltning af idrætsfaciliteterne i Randers Kommune, så de mange positive effekter af idræt udnyttes bedst muligt.

I strategien indgår en række forslag til overordnede mål og konkrete indsatser på området. Strategien peger også på, hvilke principper, der bør ligge til grund for, hvorledes de af byrådet afsatte midler til faciliteter skal prioriteres.

Strategien danner således en ramme for, hvordan Randers Kommune sammen med idrættens aktører kan skabe et godt fundament for at opnå flest mulige aktive borgere i bedst mulige faciliteter.

## Mål og indsatser

Det er et mangfoldigt idrætsbillede, der skal faciliteres i Randers Kommune. Forudsætningerne og udfordringerne er derfor, at idrætsfaciliteterne i kommunen skal fremtidssikres med fleksible anvendelsesmuligheder samtidig med, at faciliteterne også understøtter de primære og traditionelle idrætsgrene.

Indsatsområderne er formuleret i følgende overskrifter:

- Fysiske tiltag
- Tilgængelighed
- Administrative og organisatoriske indsatser
- Højere kapacitetsudnyttelse og øget aktivitet
- Klima og bæredygtighed

## Målsætningerne overordnet set

1. Faciliteterne skal så vidt muligt være multifunktionelle.
2. De prioriterede idrætsfaciliteter skal efterleve en høj standard, hvor omklædningsrum har en høj prioritet. Renovering og vedligeholdelse skal i højere grad end tidligere prioriteres frem for etablering af nye anlæg.
3. Der skal i lokalområderne være adgang til basis breddeidrætsfaciliteter i en rimelig afstand for børn, unge samt ældre, og der skal være en accept af, at der er længere afstand til specialfaciliteter samt eliteidrætsfaciliteter.  
Der skal være fysisk og visuel tilgængelighed af faciliteter og aktiviteter.
4. Der skal arbejdes på tværs af forvaltninger og interessenter, når Randers Kommune bygger nyt.
5. Randers Kommune skal fortsat yde rådgivning til foreninger og idrætsfaciliteter med henblik på øget aktivitet og optimal drift.
6. Der skal være højere kapacitetsudnyttelse og øget aktivitet til gavn for både foreningsidrætten og de selvorganiserede.
7. Randers Kommunes klimaplan skal afspejle sig i kommunens facilitetsstrategi. På den måde vil foreninger og idrætsfaciliteter herigennem spille en rolle i en fælles indsats for et mere bæredygtigt fritids- og idrætsliv.

På følgende sider ses for hvert indsatsområde de dertilhørende målsætninger og indsatser.



## 1. Fysiske tiltag

1	<p><b>Målsætning - multifunktionalitet:</b> Idrætsfaciliteterne skal planlægges og udvikles til så mange brugere og aldersgrupper som muligt med et multifunktionelt perspektiv. Planlægningen skal derfor stå i rimeligt forhold til det reelle lokale behov, alle idrætsfaciliteter skal ikke rumme alle specialidrætter og antallet af faciliteter og delfaciliteter skal være tilstrækkeligt.</p> <p><b>Indsatser:</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Renovering og ombygning af eksisterende lokaler, hvor der er behov.</li> <li>• Arbejde på accept fra foreningerne i forhold til, at klublokaler og idrætsfaciliteter skal deles med andre foreninger, evt. gennem tilskudsordning.</li> </ul>
2	<p><b>Målsætning - standard:</b> De prioriterede idrætsfaciliteter skal efterleve en høj standard, hvor omklædningsrum har høj prioritet og standarden på disse skal ses i forhold til skolers og foreningers reelle brug. Derudover skal renovering og vedligeholdelse i højere grad end tidligere prioriteres frem for etablering af nye anlæg.</p> <p><b>Indsatser:</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Udarbejdelse af standard- og vedligeholdelsesbehov i alle idrætshaller og større udeanlæg som udgangspunkt for en prioritering af midler til renovering.</li> <li>• Årligt lokalt brugermøde med facilitetsgennemgang og forventningsafstemning for at medvirke til øget ansvar og ejerskab hos brugerne.</li> <li>• Synlighed om kvalitetsstandard i faciliteten.</li> <li>• Prioritering af midler til etablering af nye større faciliteter vil som udgangspunkt blive fastlagt i begyndelsen af byrådsperioden.</li> <li>• Udbrede kendskabet til byrådets strategi på facilitetsområdet og relevante politikker, hvormed foreningerne og faciliteterne kan disponere herudfra.</li> <li>• En facilitets levetid, afvikling og fremtid for området skal planlægges</li> </ul>

## 2. Tilgængelighed

1	<p><b>Målsætning – afstand til facilitet:</b> Der skal være adgang til basis breddeidrætsfaciliteter i lokalområderne i en rimelig afstand for børn, unge samt ældre, og der skal være en accept af, at der er længere afstand til specialfaciliteter samt eliteidrætsfaciliteter.</p> <p><b>Indsatser:</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Animere til at faciliteter og foreninger ansues i klynger og herigennem anerkender, at ikke alle faciliteter skal kunne tilbyde alle aktiviteter på turneringsniveau.</li> <li>• Udnytte lokaler i andre faciliteter til idræt og motion, eksempelvis ældrecentre.</li> <li>• Placering af fremtidens faciliteter sker med udgangspunkt i optimal udnyttelse i forhold til foreninger og skoler.</li> <li>• Samspil mellem foreninger i forhold til placering af kunstgræsbaner.</li> <li>• Flere idrætsfaciliteter til outdoor idræt i kommunens grønne og blå områder, eventuelt i sammenhæng med andre idræts- og fritidsaktiviteter.</li> </ul>
2	<p><b>Målsætning – fælles bookingsystem:</b> Der skal oprettes et fælles kommunalt bookingsystem.</p> <p><b>Indsatser:</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• På facilitetsområdet findes både kommunale og selvejende faciliteter. Derfor skal dette drøftes i samspil med disse aktører.</li> </ul>



3	<p><b>Målsætning - tilgængelighed:</b> Der skal sikres fysisk og visuel tilgængelighed af faciliteter og aktiviteter for borgerne i Randers Kommune.</p> <p><b>Indsatser:</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Etablere et digitalt kort linket op til faciliteternes og foreningernes hjemmeside, hvor der findes beskrivelse af faciliteten og aktiviteter.</li> <li>• Større og bedre synlighed af de digitale kort. Eksempelvis gennem sociale medier eller annoncer i husstandsomdelte ugeaviser.</li> <li>• Fortsat tilbyde foreninger mulighed for at promovere sig for nye tilflyttere.</li> <li>• Foreninger forpligtes til at udfylde aktivitetsoplysninger i foreningsdatabasen som forudsætning for at opnå tilskud.</li> <li>• Revitalisere kommunens hjemmeside for foreninger.</li> <li>• Adgang til faciliteter for borgere med handicaps skal tænkes ind</li> </ul>
4	<p><b>Målsætning - Styrk social, økonomisk og politisk inklusion</b> Inden 2030 skal vi styrke og fremme den sociale, økonomiske og politiske inklusion af alle, uanset alder, køn, handicap, race, etnicitet, oprindelse, religion, økonomisk status eller anden form for status.</p>

## 3. Administrative og organisatoriske indsatser

1	<p><b>Målsætning - samarbejde:</b> Der skal arbejdes på tværs af forvaltninger og interessenter, når Randers Kommune bygger nyt, (herunder borger- og servicefaciliteter, byrum, naturområder, egentlige idrætsfaciliteter samt andre bygninger). Det skal sikre at faciliteten gøres multifunktionel, kan bruges af mange brugergrupper og på den måde økonomiserer med plads- og anlægsomkostninger.</p> <p><b>Indsatser:</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Faste møder i en ny samarbejdsgruppe. Eksempelvis "Facilitets- og aktivitetsgruppe" mellem relevante forvaltninger og interessenter.</li> <li>• Kultur- og fritid involverer fortsat interessenter i nybyggeri, reparationer og udvidelser.</li> <li>• Kontinuerligt samarbejde mellem skolerne med henblik på at opfange ledig kapacitet og med et særligt fokus på synlighed af booking og afbooking efter behov.</li> </ul>
2	<p><b>Målsætning - rådgivning:</b> Randers Kommune skal fortsat yde rådgivning til foreninger og idrætsfaciliteter med henblik på øget aktivitet og optimal drift.</p> <p><b>Indsatser:</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Fortsat gratis adgang til fonsdatabase og deres nyhedsbreve.</li> <li>• Fortsat årlige erfaringsmøder mellem kultur- og fritidsafdeling, halinspektører og halbestyrelser.</li> <li>• Fortsat årlige møder mellem kultur- og fritidsafdelingen og foreninger om erfaringsudveksling og aktivitetsudvikling.</li> <li>• Kultur- og fritidsafdelingen giver fortsat sparring til foreningsudvikling.</li> </ul>



## 4. Højere kapacitetsudnyttelse og øget aktivitet

1	<p><b>Målsætning - kapacitetsudnyttelse:</b> Der skal være højere kapacitetsudnyttelse og øget aktivitet til gavn for både foreningsidrætten og de selvorganiserede.</p> <p><b>Indsatser:</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Med relevante foreningssamvirker og udvalg drøftes Randers Kommunes tilskudsordning, hvor der eksempelvis <u>kan</u> ses på:             <ol style="list-style-type: none"> <li>a) Ekstra tilskud til foreninger, der løfter en særlig opgave eller aktivitet for udsatte målgrupper.</li> <li>b) Skabe incitament for øget aktivitet og god økonomisk drift, eksempelvis i forhold til afbooking af ledige timer.</li> <li>c) Drøfte gebyrordning for udendørs- og indendørsanlæg.</li> <li>d) Foreninger deles, om muligt, om en facilitet i samme tidsrum.</li> <li>e) Drøfte differentiering af tilskud mellem traditionelle haller og specialhaller.</li> </ol> </li> <li>• Foreninger skal i løbet af sæsonen justere deres booking til det reelle aktuelle behov.</li> <li>• Understøtte samt opfordre foreninger og faciliteter til ansættelse af en aktivitetskoordinator.</li> <li>• Opfordre fitnessforeninger og faciliteter til at lave konkrete samarbejdsaftaler med henblik på økonomi- og aktivitetsudvikling.</li> <li>• Alle faciliteter skal lave en udviklingsstrategi.</li> <li>• Vægte inspirerende rammer til socialt ophold for brugerne i og omkring de større idrætsfaciliteter.</li> <li>• Skoler og daginstitutioner skal motiveres til yderligere samarbejde med faciliteter og foreninger.</li> <li>• Kortlægge en belægningsplan for udearealer af hensyn til græsklipning og rengøring af omklædningsfaciliteter.</li> <li>• Understøtte samarbejde mellem foreninger, faciliteter samt Randers Sundhedscenter.</li> </ul>
---	--

## 5. Klima og bæredygtighed

1	<p><b>Målsætning - bæredygtige byggerier og boformer:</b> Randers Kommune vil fremme bæredygtige byggerier og boformer</p> <p><b>Indsatser:</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Samtænkning af funktioner og delte kvadratmeter Kommunen fremmer det tværgående fokus på at optimere driften, skabe 'kloge m2' og få merværdier gennem delte kvadratmeter mellem kommune og private, ved at tage stilling til, om funktioner og brug af lokaler med fordel kan samtænkes, i projekteringer for nybyggeri og restaureringer. I nogle tilfælde vil lokaler også kunne stilles til rådighed for foreninger, hvorved der opnås en bedre udnyttelse af ressourcerne.</li> <li>• Kommunens lokaletilskudsregler skal desuden øge det økonomiske incitament hos foreningerne i forhold til, at de i højere grad end i dag søger at dele deres faciliteter med andre foreninger.</li> </ul>
	<p><b>Målsætning - fremme genbrug/genanvendelse:</b></p> <p><b>Indsatser:</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Bedre sortering, øget genanvendelsesprocent og adfærdsændringer/viden. I den forbindelse gøre nye tiltag i forhold til kampagner og gode fysiske rammer, der skal fremme genbrug og genanvendelse. Der etableres et Advisory Board med deltagelse af organisationer, borgere, foreninger, institutioner og virksomheder.</li> </ul>



## **Målsætning - styrke bæredygtighedsprojekter i foreningerne:**

Kommunen vil styrke projekter i foreningerne, som fremmer bæredygtighed.

### **Indsatser:**

- Kommunale tilskud til bæredygtige projekter.  
De tilskud, forvaltningerne giver til foreningers byggeri og indkøb, kan i nogen grad gives til projekter, der følger bæredygtighedsprincipper. Det kunne fx være Kultur og Fritids breddeidrætsmidler til udstyr, anlægsmidler til klubhuse og idrætsfaciliteter samt udviklingspuljen. Landdistriktpuljen og de midler, Randers Kommune bruger igennem LAG Randers, er tilsvarende midler, som vil kunne fremme beslutninger og prioriteringer i en bæredygtig retning. Nogle af midlerne kan reserveres til energioptimeringer.
- Kommunale bonus-tilskud til foreninger, der fremmer den grønne bevægelse.  
Der etableres en pulje til bonus-tilskud til foreninger, der fremmer den grønne bevægelse, fx 1 mio. kr. årligt. Midler kan gå til aktiviteter som fx 'Gåmotion', hvor deltagerne samler skrald, eller spejdere, der kobler aktiviteterne med bæredygtighed og cirkulære materialekredsløb. Kommunen kan også belønne idrætshaller og foreninger, der frivilligt udruller en måltidsstrategi i deres selvejende kiosker/cafeer.
- Samarbejde/partnerskaber med idrætten.  
Der indgås samarbejde og partnerskaber med idrætsinstitutioner, gennem en opsøgende kontakt og dialog. Idrætten kan bidrage meget med få enkelte greb. F.eks. LED lys i alle haller også de selvejende haller, grøn strøm, CTS styring, affaldssortering, indkøb og salg af klimavenlige varer, bæredygtig måltidsstrategi m.m.



## Principper for prioritering af midler til idrætsfaciliteter

På en facilitetskonference IdrætRanders i april 2018 blev det drøftet, hvilke overordnede principper der skulle være udgangspunktet for prioriteringen af de afsatte midler til idrætsfaciliteter. Valget stod mellem nedenstående 4 forskellige pakker.

Pakke 1 Renovering	Pakke 2 F.eks. 3 lokale projekter + renovering	Pakke 3 F.eks. 1 lokalt projekt + renovering	Pakke 4 Idrætscenter + renovering
Renovering	1 større projekt	1 større projekt	Idrætscenter
	1 større projekt	Renovering	
	1 større projekt		
	Renovering	Renovering	
Idrætsudstyr	Idrætsudstyr	Idrætsudstyr	Idrætsudstyr

**Ordforklaring:** Renovering = Renovering af eksisterende anlæg

*Større projekt = Et lokalt projekt i forbindelse med udvidelse af eksisterende idrætsfacilitet / etablering af ny idrætsfacilitet (2-5 mio. kr.)*

*Idrætscenter = Opbygning af større sammenhængende idrætscenter over flere år (+ 10 mio. kr. F.eks. ny idrætshal, stort idrætsanlæg)*

*Idrætsudstyr = Primært udskiftning af nedslidt udstyr, sekundært investering i nyt udstyr*

Resultatet fra konferencen var entydigt. Langt de fleste foretrækker, at midlerne anvendes på en kombination af pakke 2 og 3. Altså en del til udskiftning af nedslidt idrætsudstyr, en del til renovering samt tilskud til 2-3 projekter.

### Begrundelse for valg af prioritering

På idrætskonferencen blev begrundelserne for valg af pakkekombinationen 2 og 3 begrundet således:

- "Pakke 1 øger ikke udvikling tilstrækkeligt, så derfor er den alene ikke en mulighed".
- "Der er brug for renovering men for at sikre udvikling, skal der også satses på nye projekter".
- "For at gøre Randers attraktiv, skal der nye projekter til".
- "Pakke 2-3 vil være en fordel for bredden".
- "Store projekter (pakke 4/idrætscenter) bør finansieres fra andre puljer, idet beløbene for kæmpe projekter vil tømme puljen i mange år frem. Derfor skal sådanne kæmpe projekter holdes særskilt, som det er sket med Hal 1 ved Arena Randers".
- 

(Strategien fra 2018 er opdateret med FNs verdensmål og godkendt i Randers Byråd den 31.01.2022.)